

Αρειος Πάγος: 1768/1992 Τμ. Στ΄
Πηγή: Νομικό Βήμα 41/1999 σελ. 920

Αμέλεια. Σωματικές βλάβες. Αιτιολογία δικαστικών αποφάσεων. Δεν έχει νόμιμη βάση η καταδικαστική απόφαση για σωματική βλάβη εργαζομένου από αμέλεια, εφόσον δεν αιτιολογεί εάν ο τεχνικός ασφαλείας της επιχειρήσεως είχε επιθεωρήσει το χώρο, όπου συνέβη το ατύχημα, είχε διαπιστώσει ελλείψεις και είχε ενημερώσει γι' αυτές κατά νόμο τον εργοδότη.

Προεδρεύων: ο κ. Α. Σιούλας, αντιπρόεδρος
Εισηγητής: ο κ. Γ. Σταθάς, αρεοπαγίτης
Δικηγόρος: ο κ. Ε. Γιαννακόπουλος

Επειδή περίπτωση εσφαλμένης ουσιαστικής ποινικής διατάξεως, η οποία ιδρύει λόγον αναιρέσεως της αποφάσεως κατ' άρθρο 510 παρ. 1 περ. Ε' ΚΠΔ υπάρχει όχι μόνον οσάκις το δικαστήριο της ουσίας δεν υπάγει ορθώς τα όσα περιστατικά δέχθηκε στην εφαρμοσθείσα διάταξη, αλλά και οσάκις η διάταξη παραβιάσθηκε εκ πλαγίου, συνεπεία εμφιλοχωρήσεως στο πόρισμα της αποφάσεως ασαφειών, αντιφάσεων ή λογικών κενών με αποτέλεσμα να καθίσταται ανέφικτος ο έλεγχος του Αρείου Πάγου σχετικώς με την ορθή ή μη εφαρμογή του νόμου, οπότε η απόφαση στερείται νομίμου βάσεως. Περαιτέρω κατά το άρθρο 314 ΚΠΔ όποιος από αμέλεια προκαλεί σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας άλλου τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών, σε συνδυασμό με το άρθρο 28 ΠΚ με το οποίον προσδιορίζεται η έννοια της αμελείας συνάγεται ότι δια την στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της σωματικής βλάβης εξ αμελείας απαιτείται η διαπίστωση πρώτον μεν ότι ο δράστης δεν κατέβαλε κατ' αντικειμενική κρίση την απαιτούμενη προσοχή, την οποίαν οιοσδήποτε άνθρωπος ο μετρίως συνετός και ευσυνείδητος όφειλε υπό τις ίδιες περιστάσεις να καταβάλει με βάση τους νομικούς κανόνες, την συνήθεια, η οποία επικρατεί στις συναλλαγές και την κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων πείρα και λογική, δεύτερον δε ότι αυτός ηδύνατο από τις προσωπικές περιστάσεις και ικανότητές του να προΐδει και αποφύγει το αξιόποιο αποτέλεσμα της σωματικής βλάβης. Επί πλέον επιβάλλεται να ερευνάνται ο αντικειμενικός αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της πράξεως ή παραλείψεως και του επελθόντος αποτελέσματος, όντος συνεπεία της αμελείας υπό την θετική ή αρνητική μορφή. Περαιτέρω κατά το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 1568/1985 "Περί Υγιεινής και ασφαλείας των εργαζομένων" (ΦΕΚ 177 τεύχος Α') "στις επιχειρήσεις που απασχολούν κατά ετήσιο μέσο όρο πάνω από 50 εργαζομένους, ο εργοδότης έχει υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας. Άρθρο 6. Ο τεχνικός ασφαλείας παρέχει στον εργοδότη υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά σε θέματα σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων. Τις γραπτές υποδείξεις ο τεχνικός ασφαλείας καταχωρεί σε ειδικό βιβλίο της επιχειρήσεως, το οποίο σελιδοποιείται και θεωρείται από την επιθεώρηση εργασίας. Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να λαμβάνει γνώση ενυπογράφως των υποδείξεων που καταχωρούνται σ' αυτό το βιβλίο Άρθρο 7 παρ. 1 "Ο τεχνικός ασφαλείας έχει υποχρέωση α) να επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας από πλευράς υγιεινής και ασφαλείας της εργασίας, να αναφέρει στον εργοδότη οποιαδήποτε παράλειψη των μέτρων υγιεινής και ασφαλείας, να προτείνει μέτρα αντιμετώπισής της και να επιβλέπει την εφαρμογής τους. Άρθρο 19 παρ. 1 "Ο εργοδότης οφείλει να συντηρεί τους τόπους εργασίας και να μεριμνά για την κατά το δυνατό άμεση αποκατάσταση των ελλείψεων που έχουν σχέση με την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων. Αν από τις ελλείψεις αυτές προκαλείται άμεσος και σοβαρός κίνδυνος για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, πρέπει να διακόπτεται αμέσως η εργασία. Άρθρο 32 Α2. Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να εφαρμόζει κάθε υπόδειξη των τεχνικών και υγειονομικών επιθεωρητών εργασίας και γενικά να διευκολύνει το έργο τους μέσα στην επιχείρηση. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι ο νομοθέτης προκειμένου να εξασφαλίσει την σωματική ακεραιότητα των εργαζομένων, η οποία συνιστά θεμελιώδη προϋπόθεση της παραγωγής και διατηρήσεως μιας επιχειρήσεως προσδιορίζει επακριβώς τα πλαίσια ενεργείας του τεχνικού ασφαλείας και του διευθύνοντα εργοδότη την επιχείρηση. Ο πρώτος ως επιστήμονας και εξειδικευμένος στους τόπους παροχής εργασίας έχει υποχρέωση

να ελέγχει τυχόν ελλείψεις των τεχνικών εγκαταστάσεων, οι οποίες δυνατόν να θέσουν σε κίνδυνο την σωματική ακεραιότητα των εργαζομένων. Ο έλεγχος επιβάλλεται να είναι ουσιαστικός και να υποδεικνύεται η λήψη των αναγκαίων μέτρων ασφαλείας, παραλλήλως δε αναγνωρίζεται η υποχρέωση στον τεχνικό ασφαλείας να σημειώνει σε ειδικό βιβλίο τις υποδείξεις του προκειμένου να λαμβάνει γνώση ο εργοδότης, η κατά συνέχεια δε συμπλήρωση του βιβλίου αυτού εξασφαλίζεται δια της θεωρήσεως από την επιθεώρηση εργασίας. Η κατά νόμον συμμόρφωση του τεχνικού ασφαλείας εξαντλεί το πλαίσιο της ευθύνης του και εναπόκειται στον εργοδότη, τον ασκούντα επιχειρηματική δραστηριότητα και τον διαθέσαντα τα οικονομικά μέσα να υλοποιήσει το δυνατόν ταχύτερον τα όσα υποδεικνύονται. Στην προκειμένη περίπτωση το δικάσαν Τριμελές Πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης με την προσβαλλόμενη απόφασή του κατεδίκασε τον αναιρεσειόντα σε φυλάκιση 40 ημερών δια σωματική βλάβη ενός εκ των εργαζομένων στην επιχείρηση τρίτου, ένθα ο αναιρεσειών παρείχε εργασία τεχνικού ασφαλείας με την αιτιολογία ότι ως τεχνικός ασφαλείας δεν εφρόντισε για την τοποθέτηση κιγκλιδωμάτων στην ταράτσα ενός εκ των κτιρίων του εργοστασίου με αποτέλεσμα να πέσει από ύψος τριών μέτρων ένας εκ των εργατών και να υποστεί σωματική βλάβη. Η απόφαση όμως με την προδιαληφθείσα αιτιολογία στερείται νομίμου βάσεως, δεδομένου ότι δεν αιτιολογεί, εάν ο αναιρεσειών ως τεχνικός ασφαλείας είχε επιθεωρήσει τον χώρο, όπου συνέβη το ατύχημα, εάν είχε διαπιστώσει ελλείψεις, οι οποίες επέβαλαν άμεση λήψη προφυλακτικών μέτρων προς αποφυγή ατυχημάτων, για τις οποίες ελλείψεις είχε ενημερώσει εγκαίρως τον εργοδότη προφορικώς και εγγράφως δια καταχωρίσεως των υποδείξεων του στο κατά νόμον τηρούμενο βιβλίο θεωρημένο από την επιθεώρηση εργασίας και περαιτέρω δεν αιτιολογεί δια ποίον λόγον ο αναιρεσειών θα υπείχε ποινική ευθύνη δια την επελθούσα σωματική βλάβη εργαζομένου, εφ' όσον θα είχε συμμορφωθεί με τις προδιαληφθείσες διατάξεις υπό την ιδιότητά του ως τεχνικού ασφαλείας του εργοστασίου τρίτου προσώπου, έχοντας την ιδιότητα του εργοδότη. Ενόψει των ανωτέρω καθίσταται ανέφικτος ο έλεγχος από τον Αρειο Πάγο και πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά τον μοναδικό βάσιμο λόγο αναιρέσεως (άρθρ. 510 παρ. 1 περ. Ε ΚΠΔ) και να παραπεφθεί η υπόθεση προς νέα εκδίκαση στο αυτό δικαστήριο συντιθέμενο από άλλους δικαστάς.